

ดื่มน้ำมั่งคุดหวังรักษาโรค... อันตราย

โดยเฉพาะผู้ป่วยเบาหวานและใช้ยาต้านมะเร็ง

อย.เตือน อย่ายึดมั่นน้ำมั่งคุดเพื่อหวังรักษาโรค นอกจากไม่หายแล้วอาจทำให้ทรุดหนัก โดยเฉพาะผู้ป่วยที่อยู่ในระหว่างฉายรังสี ผู้ป่วยที่กำลังใช้ยาคุมกำเนิด ยาต้านมะเร็ง ผู้ป่วยที่มีภาวะการตั้งครรภ์แฝดเลือดแดงมากเกินไปทำให้เลือดข้น หากเป็นผู้ป่วยเบาหวาน ยิ่งต้องระวัง เพราะมีน้ำตาลผสมในปริมาณสูง อย่ายหลงเชื่อโฆษณาว่าจะรักษาโรคได้ อย.ไม่เคยขึ้นทะเบียนน้ำมั่งคุดเป็นยา วิธีที่ดีที่สุดคือผู้ป่วยควรปรึกษาแพทย์อย่างใกล้ชิดและปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์

นพ.พิพัฒน์ ยิ่งเสรี เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) เปิดเผยว่าเมื่อไม่นานมานี้ได้รับรายงานจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคายว่า พบผู้ป่วยหญิง อายุ ๔๑ ปี เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลด้วยอาการไข้ ไอ เหนื่อย เพลียหลังตรวจร่างกายพบรอยจ้ำเลือดทั่วตัว ต่อมามีอาการท้องเสีย ถ่ายมีมูก สงสัยจุกจุกจะพบเม็ดเลือดแดง เม็ดเลือดขาวและเลือดปนในอุจจาระ ซักถามผู้ป่วยพบว่าดื่มน้ำมั่งคุดยี่ห้อหนึ่ง ซึ่งโฆษณาว่ารักษาโรคปวดขา วันละ ๑ ซ้อนโต๊ะประมาณเกือบ ๑ เดือน อาการปวดขาหาย หลังหยุดดื่ม ๒-๓ วัน มีอาการปวดทั่วตัว ชยับไม่ได้ ทรมานทรมาย แพทย์วินิจฉัยว่าเป็นภาวะไตบกพร่อง และคาดว่าน้ำมั่งคุดยี่ห้อดังกล่าวอาจมีสารสเตียรอยด์ผสมอยู่ โดยจะมีการสูมเก็บตัวอย่างส่งวิเคราะห์หาสเตียรอยด์ และสิ่งปนเปื้อนอื่นต่อไป

มั่งคุดมีสารแซนโทน (xanthones) เป็นจำนวนมาก ซึ่งมีคุณสมบัติต้านอนุมูลอิสระลดการอักเสบ ลดความดันโลหิตต้านมะเร็ง และแก้แพ้ แต่อย่างไรก็ตาม ยังขาดข้อมูลการทดลองทางคลินิกสนับสนุนว่าการบริโภคมั่งคุดสามารถมีฤทธิ์รักษาดังกล่าวได้ ทั้งนี้ เคยมีรายงานในวารสารทางการแพทย์ พบผู้ป่วยชาย อายุ ๕๔ ปีดื่มมั่งคุดทุกวัน เป็นเวลา ๑๒ เดือน เกิดภาวะเลือดเป็นกรดจากกรดแล็กติกคั่ง ในขณะที่ ถึงแม้ยังไม่มียารายงานการศึกษาความเป็นพิษในมนุษย์ และยังไม่พบรายงานการแพ้ที่มีผลถึงชีวิต แต่พบอาการไม่พึงประสงค์ได้หลากหลาย

ในแต่ละคน เช่น ผิวหนังบวม แดง ผื่น คัน ปวดข้อชั่วคราวหรือเล็กน้อย ปวดกล้ามเนื้อ ปวดศีรษะ มีอาการแพ้ทั่วไป ถ่ายเหลว ลำไส้แปรปรวน และท้องผูก ที่ต้องระวังคือ ผู้ป่วยที่อยู่ในระหว่างการฉายรังสี ผู้ป่วยที่กำลังใช้ยาคุมกำเนิด ยาต้านมะเร็ง ผู้ป่วยที่มีภาวะการตั้งครรภ์แฝดเลือดแดงมากเกินไปทำให้เลือดข้น ผู้ป่วยเบาหวาน เนื่องจากมีการผสมน้ำตาลจำนวนมากในผลิตภัณฑ์ ผู้ที่กำลังได้รับยารักษาโรคอื่นๆ เนื่องจากยังไม่ทราบถึงการเกิดปฏิกิริยาระหว่างน้ำมั่งคุดกับยาที่ได้รับ และไม่ควรรักษาโรคทางการแพทย์แผนปัจจุบัน

นอกจากนี้ องค์การอาหารและยาสหรัฐอเมริกาได้เคยออกคำเตือนผู้ขายผลิตภัณฑ์น้ำมั่งคุดที่โฆษณาว่าสามารถรักษาโรคได้ ในขณะที่ยังไม่มีการพิสูจน์ความปลอดภัยและประสิทธิผล นอกจากนี้ น้ำมั่งคุดบางยี่ห้ออาจมีปริมาณสารสำคัญไม่เหมือนที่ระบุไว้บนฉลาก หรือบางครั้งอาจมีสารขึ้นเจือปน และที่สำคัญยังไม่มีการทดสอบการเกิดปฏิกิริยาระหว่างยา อาหาร สมุนไพร หรือผลิตภัณฑ์เสริมอาหารชนิดอื่น

นพ.พิพัฒน์กล่าวในตอนท้ายว่า ขอเตือนประชาชนอย่าหลงเชื่อการโฆษณาใช้อวดสรรพคุณเกินจริง โดยเฉพาะการหวังผลในการบำบัดรักษา หรือบรรเทาอาการของโรค อาจทำให้เสียเงินและเสียโอกาสในการรักษาที่ถูกต้อง ทั้งนี้ หากได้รับอันตรายจากการบริโภคน้ำมั่งคุด สามารถแจ้งได้ที่ศูนย์เฝ้าระวังความปลอดภัยด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ อย. โทรศัพท์ และโทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๗๒๕๓ เว็บไซต์ www.fda.moph.go.th/vigilance หรือร้องเรียนที่สายด่วน อย. 1556 เพื่ออย จะได้นำดำเนินการเฝ้าระวังและคุ้มครองผู้บริโภคต่อไป